

Werkgeversaanpak 2022: de werknemers aan het woord

Slim naar
Antwerpen

Inhoudstafel

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING	4
OVER DE WERKGEVERSAANPAK BIJ SLIM NAAR ANTWERPEN	4
DOELSTELLINGEN VAN DE WERKNEMERSBEVRAGING	4
OVER DIT ONDERZOEK	4
2. STEEKPROEF – OVERZICHT	5
DEELNEMENDE WERKGEVERS	5
RESPONDENTEN	6
SAMENSTELLING STEEKPROEF	6
3. VERPLAATSIJNGSGEDRAG	9
MODAL SPLIT	9
TRAJECTANALYSE EN COMBINATIES	10
VERANDERINGEN IN TRAJECT	11
AFSTAND EN REISTIJDEN	12
MAAS	13
BEDRIJFSWAGENS, PARKEREN EN ELEKTRISCH RIJDEN	13
BEDRIJFSWAGENS	13
PARKEREN	14
ELEKTRISCH RIJDEN	14
4. THUISWERK	15
5. EVOLUTIE BIJ DEZELFDE WERKGEVERS	18
13 WERKGEVERS DEDEN MEE IN 2018, 2020 EN 2022	18
22 WERKGEVERS DEDEN MEE IN 2020 EN 2022	19
6. POTENTIEEL	20
BEWEEGREDEKENEN	20
OVERSTAPPEN?	20
TEVREDENHEID	22
THUISWERK	22
SAMENWERKING SLIM NAAR ANTWERPEN	22
7. CONCLUSIE	23
BIJLAGE: VRAGENLIJST	25

Samenvatting

Via de werkgeversaanpak van Slim naar Antwerpen ondersteunt de stad werkgevers in hun mobiliteitsbeleid. Dit rapport is een weergave van de resultaten van een werknemersbevraging bij 34 deelnemende werkgevers. Het geeft inzicht in onder meer het verplaatsingsgedrag van de werknemers, en of dit gewijzigd is het afgelopen jaar.

Lange termijn effect Slim naar Antwerpen: autogebruik daalt, fietsgebruik stijgt

Wanneer we inzoomen op de bedrijven die deelnemen sinds 2018, zien we een continue daling van het autogebruik: van 49% in 2018 naar 44% in 2022. Het gebruik van de fiets in die groep gaat van 31% in 2018 naar 42% in 2022.

De fiets blijft voor de volledig bevraagde groep in 2022 een sterkhouder: meer dan 1/3de neemt de fiets om naar het werk te pendelen. Respondenten fietsen bovendien steeds verder: 9,4 km met een gewone fiets (tov 7,6 km in 2020) en 11,6 km met een e-fiets (tov 10,4 km in 2020).

De mens blijft een gewoontedier: respondenten blijven kiezen voor 1 vervoersmiddel om te pendelen

Net als in de vorige bevragingen, kiest het grootste deel van de respondenten ervoor om zich zonder overstappen naar het werk te verplaatsen (87,6%). 77% gaat elke werkdag op dezelfde manier naar het werk. Als men al eens varieert, is dit ten gevolge van het weer of het seizoen, een andere werkplek of door een tussenstop zoals de winkel of een hobby.

Thuiswerken is nog beter ingeburgerd dan verwacht

Thuiswerken is sinds corona spectaculair toegenomen: 6 op 10 respondenten werkt minstens 1 dag per week van thuis uit. In 2020 verwachtte slechts 37% 1 à 2 dagen per week thuis te werken. De meest gangbare formule is 2 dagen per week. Niet verrassend; het zijn vooral openbaar vervoergebruikers die gebruik maken van regelmatig thuiswerk.

De elektrische fiets kan autogebruikers verleiden tot een overstap

Autogebruikers die een overstap overwegen, kunnen vooral overtuigd worden door een elektrische fiets. De cijfers tonen ook aan dat er nog ruimte is voor verbetering: 8,2% van de autogebruikers woont op een afstand van minder dan 8 km, 19,2% heeft een woon-werkafstand tussen 8 en 15 km. Als het potentieel voor speed pedelec erbij wordt genomen heeft iets meer dan de helft (52%) van de autogebruikers de mogelijkheid om over te stappen op de fiets.

Files vermijden terug op nummer 1 om zich anders te gaan verplaatsen

1 op 10 respondenten besloot het afgelopen jaar om op een andere manier naar het werk te pendelen. Gevraagd naar de voornaamste reden, komt files vermijden opnieuw naar voren als prominentste reden (net als in 2018), gevolgd door conditie en gezondheid. Duurzaamheid en milieu wordt ook steeds belangrijker en komt de top 3 binnen.

1. Inleiding

Over de werkgeversaanpak bij Slim naar Antwerpen

Met de werkgeversaanpak ondersteunt Slim naar Antwerpen deelnemende werkgevers in hun mobiliteitsbeleid. Samen met de werkgever wordt er gezocht naar oplossingen voor een zo vlot en duurzaam mogelijk woon-werkverkeer. Werknemers worden ondersteund bij hun slimme vervoerskeuzes. Slim naar Antwerpen kan bijvoorbeeld advies geven over flexibel werken of fietsplannen, of een probeeraanbod organiseren bij de werkgever. Daarnaast krijgen werkgevers de kans om ervaringen uit te wisselen tijdens themabijeenkomsten en netwerkmeetings.

Doelstellingen van de werknemersbevraging

Deze bevraging gaat na of de werknemers van de aangesloten werkgevers hun woon-werkverkeer aanpassen. Zijn ze zich het laatste jaar anders of duurzamer gaan verplaatsen? Daarnaast konden werknemers aangeven welke factoren hun gedrag al dan niet hebben beïnvloed. Voor de werkgevers is dit ook een handig instrument om meer inzicht te krijgen in de huidige modal split en de beweegredenen van hun medewerkers.

Over dit onderzoek

De vragenlijst werd online rondgestuurd. De bevraging liep bij de verschillende werkgevers tussen begin oktober en eind december 2022 en bevraagt het mobiliteitsgedrag tijdens de maand september.

De gegevens van de vragenlijst werden volledig anoniem verwerkt. Enkel de werkgever werd gekoppeld aan de antwoorden om analyses op werkgeversniveau toe te laten. De analyses hieronder bevatten dus enkel geanonimiseerde en geaggregeerde resultaten.

De volledige vragenlijst is als bijlage achteraan terug te vinden.

De bevraging loopt tweejaarlijks bij de deelnemende werkgevers. Ook in 2018 en 2020 werd de werknemersbevraging afgenomen met onderstaande steekproefkenmerken.

	2018	2020	2022
Deelnemende werkgevers	26	29	34
Aantal werknemers	26.000	31.350	30.000
Respondenten	5.963 (23%)	6.132 (19,6%)	4.744 (13,9%)

De rapporten van 2018 en 2020 kan je [hier](#) vinden.

De resultaten gemeten in 2018, 2020 en 2022 kunnen alleen maar met de nodige voorzichtigheid vergeleken worden:

- De **vraagstelling** is soms (licht) verschillend tussen de bevragingen.
- **Corona** speelde in 2020 een grote rol. Niet alleen veranderde de pandemie het verplaatsingsgedrag, ook op de vragenlijst had dit invloed. Om zo correct mogelijke data te verzamelen konden respondenten ook antwoorden over hun verplaatsingsgedrag in februari (de laatste maand voor de pandemie) in plaats van tijdens september. Iets minder dan de helft van hen deed dat ook.
Ook de **hoge respons van de medewerkers van stad Antwerpen** beïnvloedde in 2020 de resultaten.
- De **verschillen tussen de deelnemende bedrijven** aan de 3 bevragingen hebben tenslotte ook impact op de resultaten. In deel 4 van het rapport vind je een korte vergelijking van de werkgevers die deelnamen aan alle 3 de bevragingen (2018, 2020 en 2022) en van de werkgevers die deelnamen aan de laatste 2 bevragingen (2020 en 2022).

2. Steekproef – overzicht

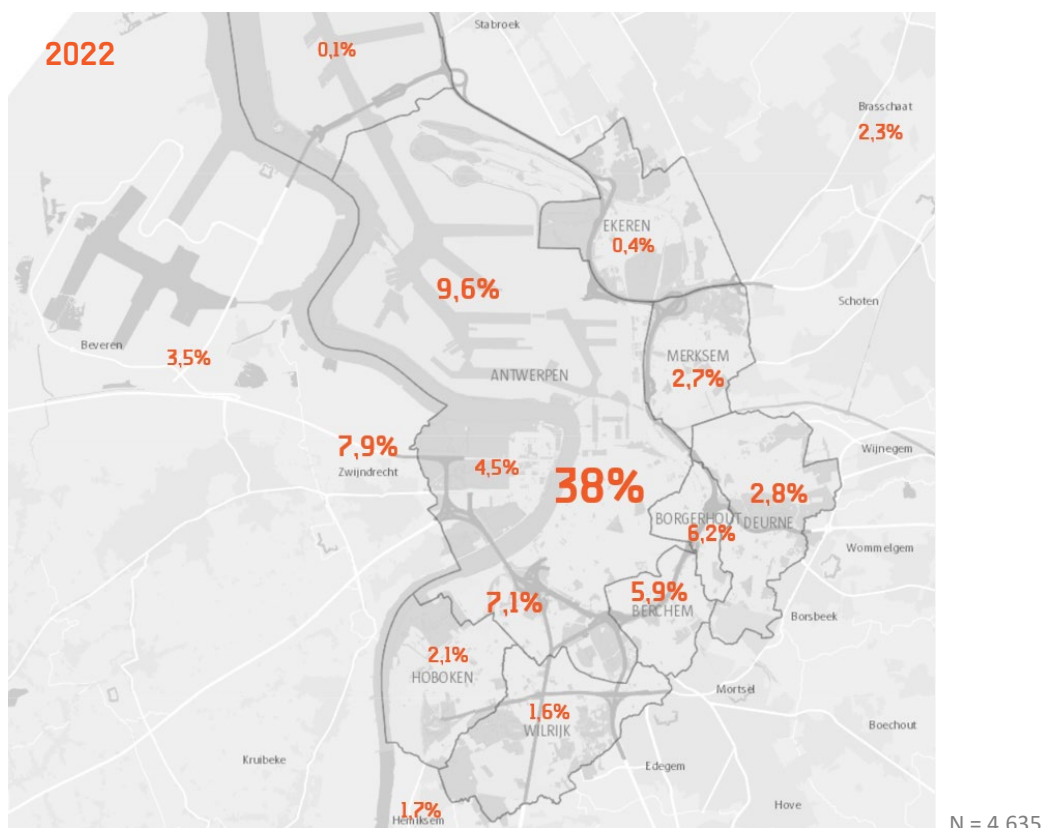
Dit hoofdstuk geeft de voornaamste kenmerken mee van de steekproef en zoomt in op de gelijkenissen en verschillen tussen de steekproeven van de 3 bevestigingen.

Deelnemende werkgevers

De volgende 34 werkgevers verspreidden in 2022 de werknemersbevestiging bij hun werknemers:

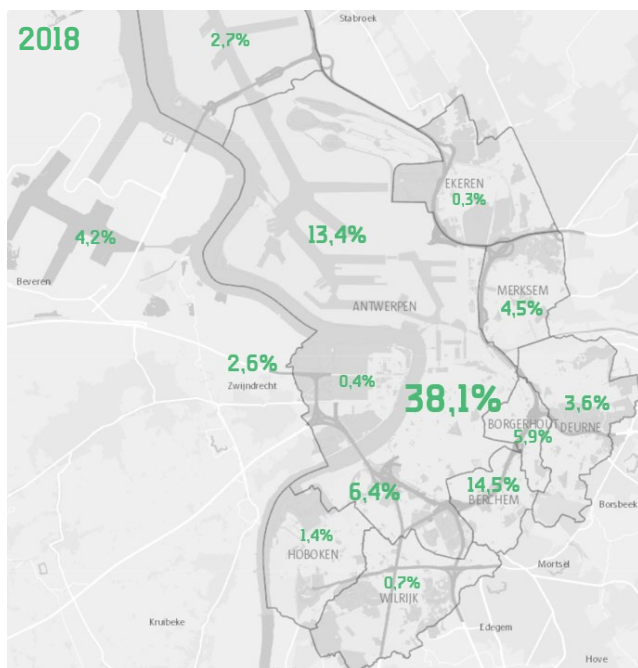
11de Bataljon Artillerie, 3M, Agidens, Antwerp Maritime Academy, Argenta Bank en Verzekeringen, Baloise Belgium, Bank Van Breda, Bolloré, Brandweer Zone Antwerpen, CMA CGM Belgium, De Vijver vzw, Dematic, DPG Media, Equans, Fluvius, FOD Financiën, FPC Antwerpen, Gemeente Zwijndrecht, Indaver, Katoen Natie, Lantis, Lokale Politie Zwijndrecht, Mediahuis, MSC Belgium, Pidpa, Port of Antwerp Bruges, PwC, RGF Staffing Belgium, SD Worx, SGS Belgium, Universiteit Antwerpen, Vanbreda Risk & Benefits, VF Europe, Ziekenhuis Netwerk Antwerpen

Postcode werkplek

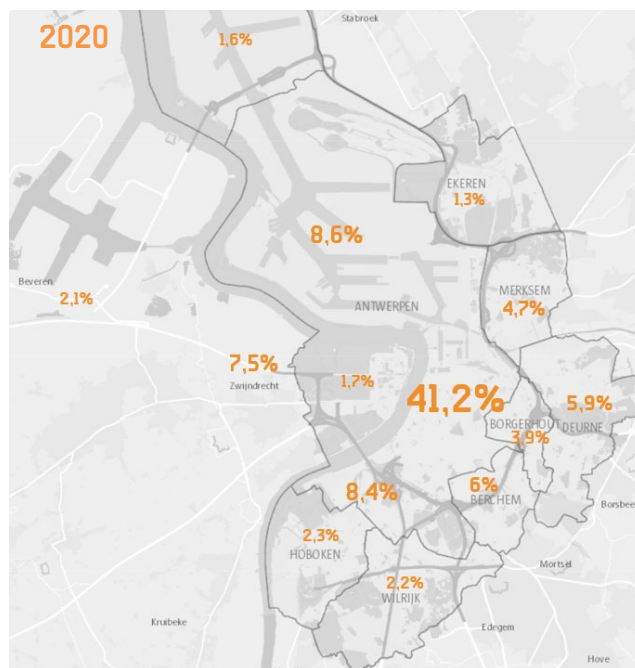

De respondenten gaven in de bevestiging aan in welke postcode ze werken (thuiswerk niet meegerekend). Postcodes buiten stad Antwerpen en districten waar minder dan 1% van de respondenten werkt, worden niet getoond.

Bij de vorige bevestigingen waren er wat betreft werkplek lichte variaties in de districten, maar het aandeel werkplekken in de binnenstad blijft vrij gelijk over de steekproeven heen.

N = 5.379

N = 6.127

Respondenten

In totaal vulden 4.744 respondenten de vragenlijst volledig in. Op een totaal van (ongeveer) 34.100 werknemers betekent dit een respons van 13,9%.

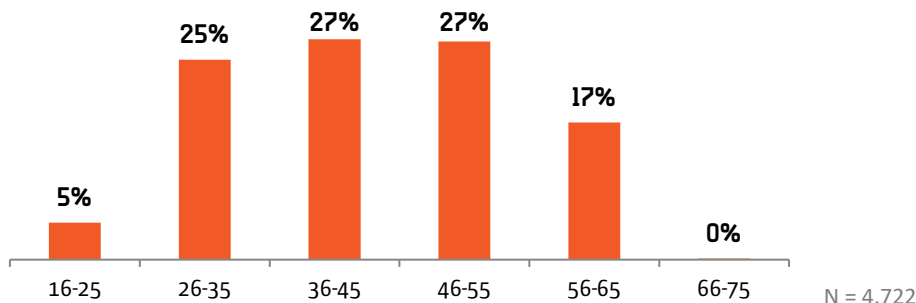
Bij de meeste werkgevers is er een goede spreiding is van respondenten over de volledige populatie. Daardoor kunnen deze cijfers als betrouwbaar beschouwd worden.

Van de personen die gestart zijn met het invullen van de vragenlijst haakte 10,8% af voor het einde van de bevraging. De vragenlijst werd dus goed begrepen en was haalbaar voor de deelnemers.

Samenstelling steekproef

De groep respondenten die de bevraging volledig invulden, gelden als onze 'steekproef' voor de bevraging. Er is een foutenmarge van 1,1% (steekproeffout gemeten met 95% betrouwbaarheidsinterval). De representativiteit (of externe validiteit) van deze steekproef is vrij hoog. De grafieken hieronder tonen dat kort aan met de voornaamste kenmerken van de steekproef.

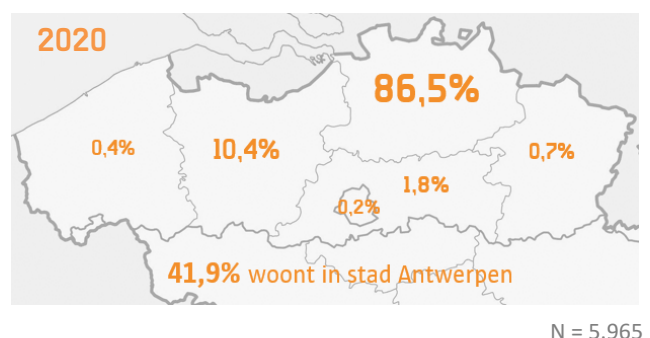
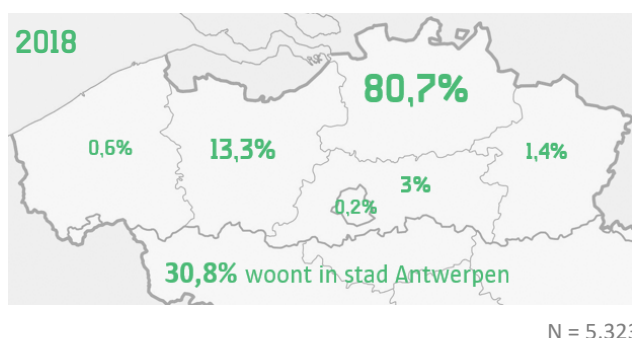
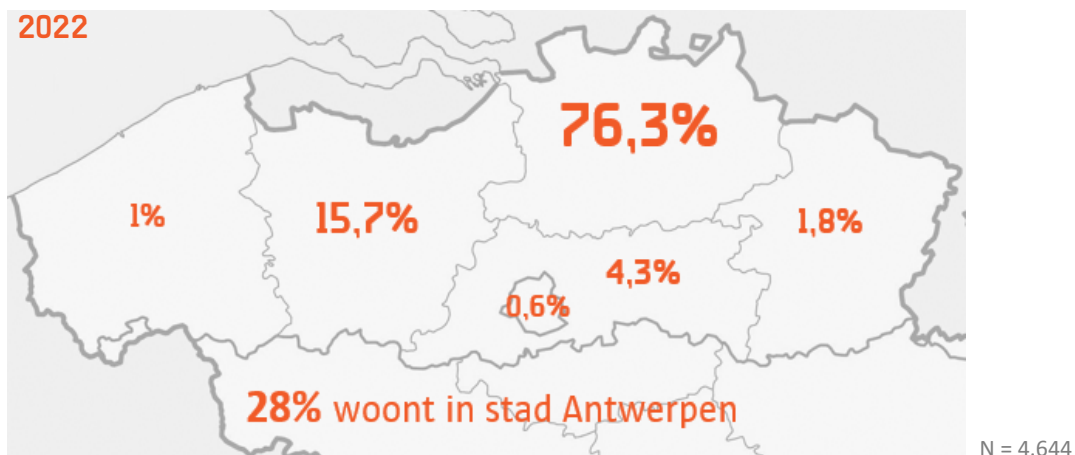
Leeftijd

N = 4.722

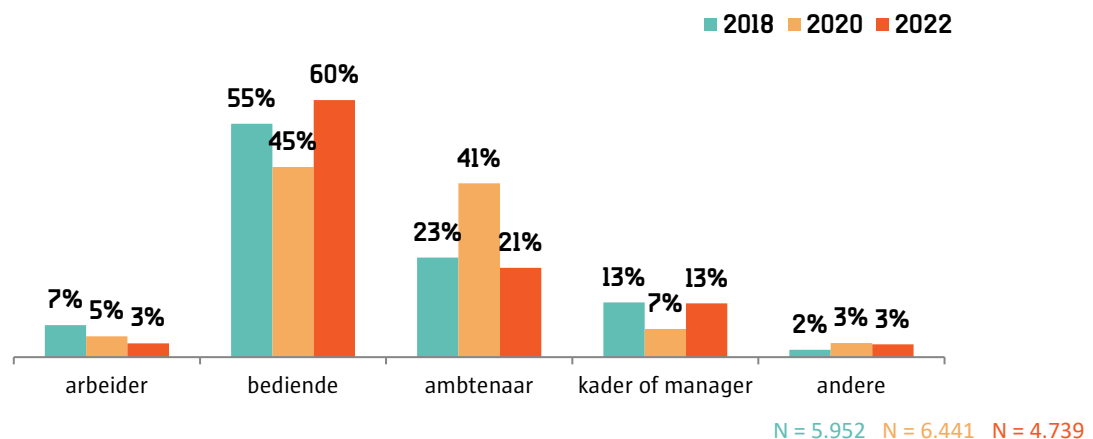
De **leeftijdsgroepen** weerspiegelen een realistische werkomgeving (i.e. minder -25-jarigen en 56-plussers). Ook de **man-vrouw verhouding** komt overeen met wat demografisch te zien is binnen de samenleving; 53% van de respondenten gaf aan vrouw te zijn, tegenover 46,7% mannen.

Woonplaats

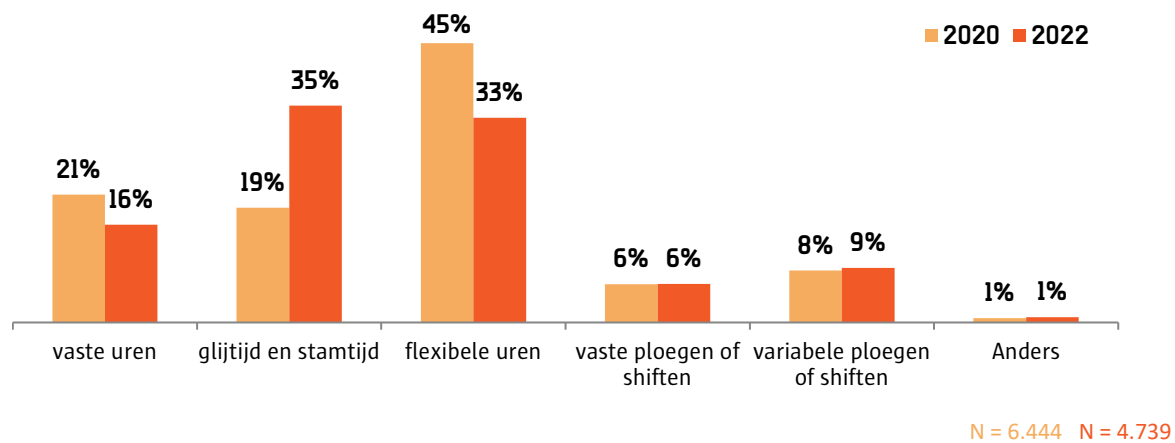
76,3% van de respondenten woont in de provincie Antwerpen. In 2020 was dat aandeel met 86,5% heel wat hoger, in 2018 was het 80,7%.

Beroep

In de steekproef zitten vooral bedienden (60,2%). In vergelijking met 2020 is de categorie ambtenaren met 20% een heel stuk kleiner. Zelfstandigen, onderwijzend personeel en vrije beroepen (samen de groep “andere”) komen amper voor in de steekproef. Dit hangt samen met de aard van de organisaties die deelnemen aan de bevraging (bijvoorbeeld stad Antwerpen in 2020).

Werkregime

Qua werkregime werkt 74,3% van de deelnemers aan de steekproef voltijds. 19,9% werkt 4/5^e.

68,2% heeft flexibele uren of glijtijd en stamtijd, wat 4,4% meer is dan tijdens de bevraging in 2018. 15,1% werkt in ploegen of shiften.

Die cijfers passen bij de gegevens over geslacht en leeftijd van de respondenten en bevestigen de representativiteit van de steekproef.

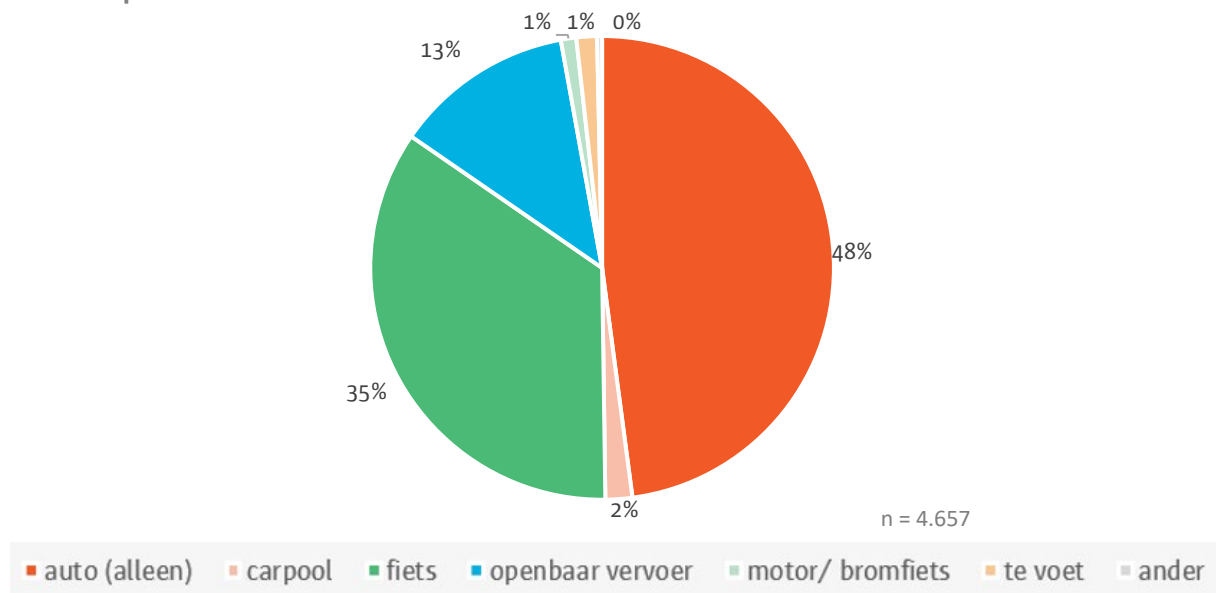
3. Verplaatsingsgedrag

Dit hoofdstuk gaat dieper in op het verplaatsingsgedrag van de respondenten. Zowel het hoofdvervoermiddel als het volledige traject worden besproken.

Modal split

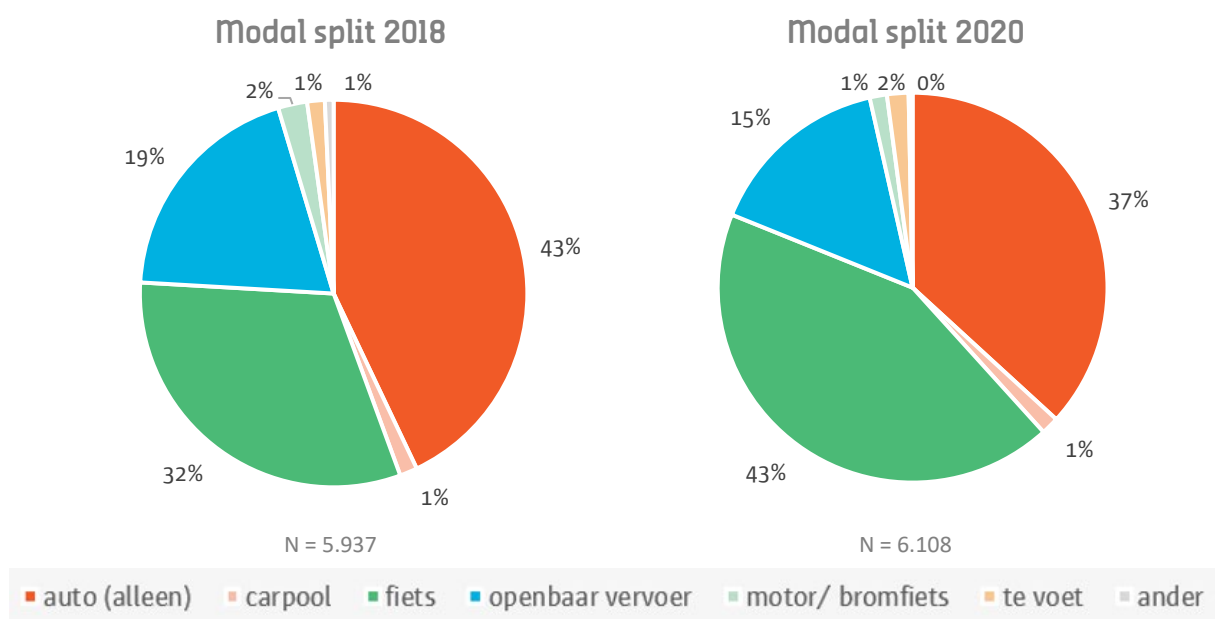
De modal split – de verhouding tussen de verschillende vervoersmiddelen – werd in de laatste 2 bevragingen (van 2020 en 2022) berekend aan de hand van het vervoersmiddel waar werknemers de meeste kilometers mee aflegden. In de eerste bevraging (van 2018) gaven de respondenten zelf aan wat ze als hun hoofdvervoermiddel beschouwden. Over alle werkgevers binnen de steekproef heen toont te bevraging de volgende modal split:

Modal split 2022

In 2022 is te zien dat:

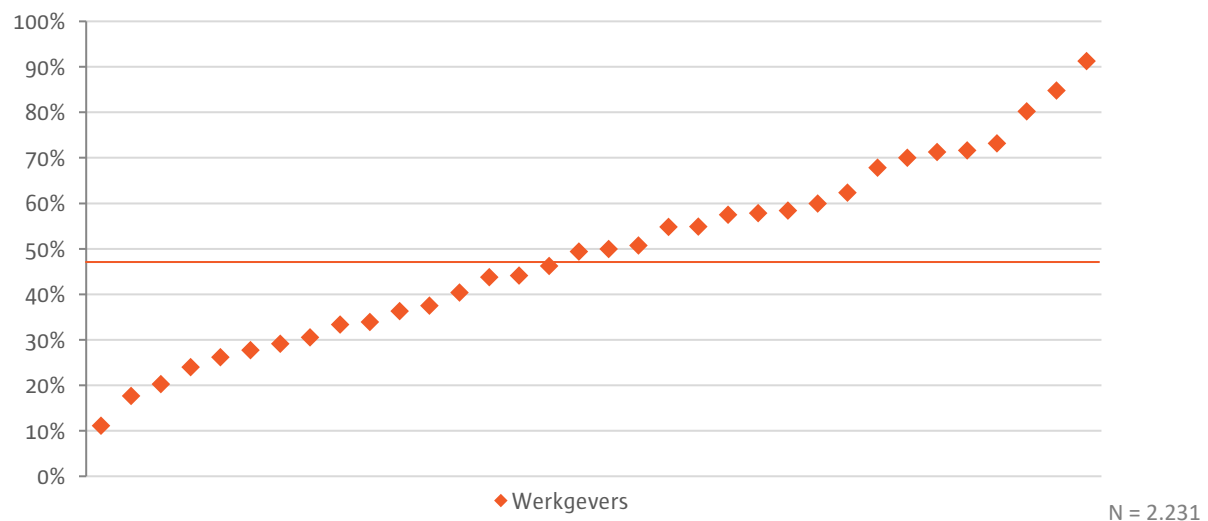
- 49,8% met de auto komt, waarvan 47,9% alleen in de wagen zit;
- 34,8% met de fiets komt, waarvan 19% met een gewone fiets, 12,1% met een e-fiets (tot 25km/u), 3,6% met een speed pedelec (tot 45km/u) en 0,1% met een deelfiets;
- 12,5% met het openbaar vervoer komt, waarvan 1,7% met de bus, 1,9% met de tram en 9% met de trein;
- 0,9% met de motor komt, 0,2% met de scooter of bromfiets;
- 1,4% te voet komt. 0,3% met een ander vervoersmiddel, waaronder DeWaterbus.

Het aandeel autogebruik neemt in de derde bevraging (2022) opnieuw toe. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen, die verder doorheen het rapport van dichterbij bekeken worden.

Gemiddeld komt 47,9% van de steekproef met de auto (alleen) naar het werk. Zoals de lijn op de grafiek hieronder aangeeft, schommelen de cijfers bij de deelnemende werkgevers tussen de 11,1% en de 91,3%.

Hoofdvervoermiddel auto (alleen)

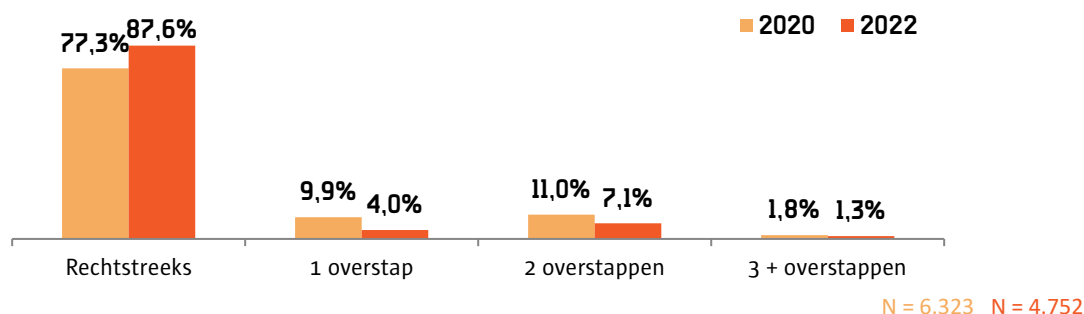

Ook bij de andere vervoersmodi zijn er duidelijke verschillen tussen de deelnemende werkgevers.

Trajectanalyse en combinaties

De bevraging peilde naar de vervoersmiddelen die de werknemers in het afgelopen jaar het meest gebruikten door hen vervoersmiddelen te laten selecteren in volgorde van gebruik op hetzelfde traject, met bij benadering het aantal kilometer per vervoersmiddel. Een traject omvat de volledige enkele verplaatsing van aan de voordeur thuis tot aan de werkplek. Als de respondent met een bepaald vervoersmiddel (of te voet) minder dan 200 meter aflegde, werd het niet meegenomen in het traject.

Aantal overstappen

87,6% van de respondenten gaat van thuis rechtstreeks naar het werk, zonder overstappen:

- 45,9% doet dat (meestal) met de auto, 0,9% carpoolt;
- 35,9% met de fiets (20,1% fiets, 12,2% e-fiets en 3,6% speed pedelec);
- 3,1% te voet;
- 0,4% met het openbaar vervoer. Dit is een laag percentage omdat er bij het openbaar vervoer vaker een voor- en/of natraject is.

12,4% maakt dus minstens één overstap tijdens het traject. Samen maakten de respondenten in totaal meer dan 170 verschillende combinaties van vervoermiddelen.

%	Combinatie	
1,1%	Auto – trein – te voet	De meest voorkomende combinaties zijn combinaties met het openbaar vervoer. Ook combinaties met de auto énkél in het voortraject komen geregeld voor.
1,0%	Fiets – trein – te voet	
0,9%	Te voet – trein – te voet	Combinaties met tram of bus komen niet voor in de top 3 omdat ze vaak gepaard gaan met meer dan 1 overstap (op een extra bus/tram) waardoor meer combinaties mogelijk zijn.

3,7% van de autogebruikers gebruikt de wagen enkel voor het eerste deel van het traject, om bijvoorbeeld naar het station of een Park and Ride te rijden. Zo worden nog 33 combinaties gemaakt.

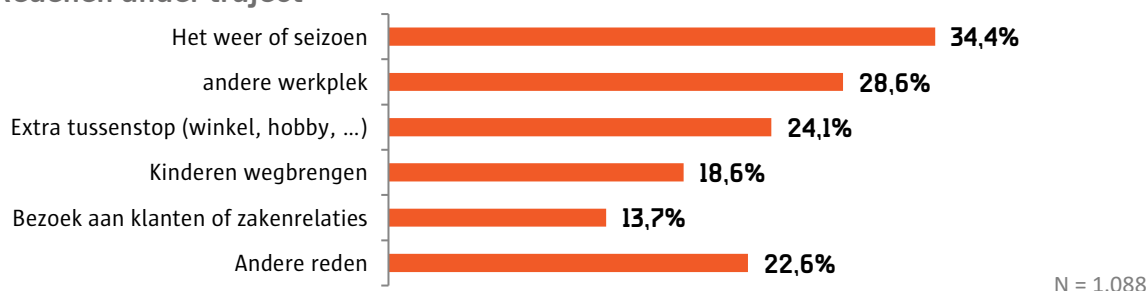
De nieuwste vervoersmiddelen worden (nog) niet zo vaak gebruikt door de respondenten van de bevraging. De Waterbus en de Fietsbus komen zoals verwacht meestal in combinatie met andere vervoersmiddelen in beeld. Deze vervoersmiddelen zijn door hun locatie ook niet voor alle respondenten een optie.

Weinig werknemers in de bevraging gaven aan gebruik te maken van deelmobiliteit.

Veranderingen in traject

77% van de respondenten gaat elke werkdag op dezelfde manier naar het werk. 20,3% wisselt soms af en 2,6% geeft aan sterk te variëren. De redenen om zich al eens op een andere manier te verplaatsen (respondenten konden meer dan één antwoord geven) zie je in onderstaande grafiek.

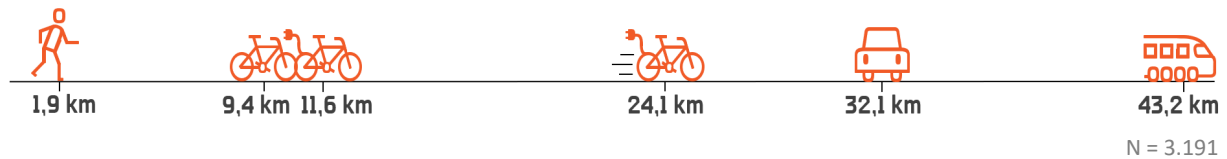
Redenen ander traject

De andere redenen zijn vooral carpool, het afwisselen tussen vervoermiddelen, de dienstregeling van openbaar vervoer, het vermijden van drukte of wegenwerken of flexibele uurroosters, ...

Afstand en Reistijden

Gemiddelde afstand

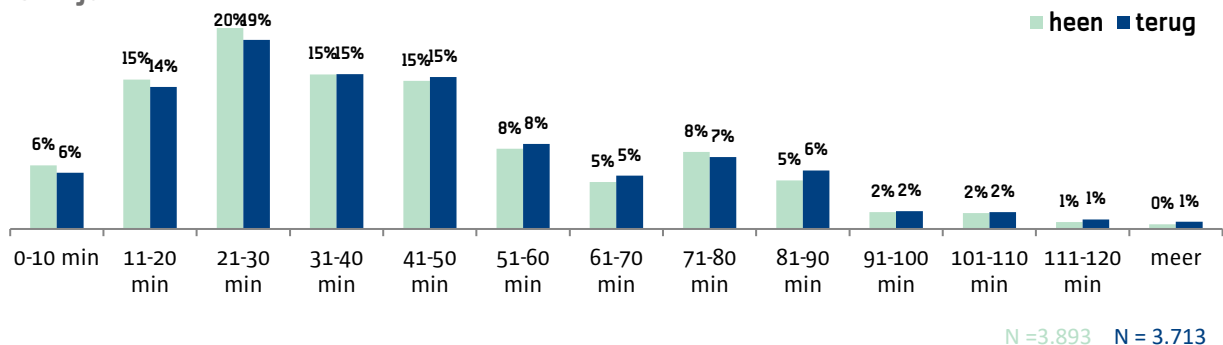

Door de opkomst van de (snelle) elektrische fiets vergroot de afgelegde afstand voor het woon-werkverkeer per fiets. Met een fiets als hoofdvervoersmiddel leggen de respondenten gemiddeld 9,4 km af voor een enkele rit woon-werk. Met de elektrische fietsen tot 25km/u vergroot de gemiddelde afstand naar 11,6 km en met de speed pedelecs zelfs naar 24,1 km. Dit is telkens een iets grotere afstand dan tijdens de bevraging in 2020.

Met de wagen als hoofdvervoersmiddel is de gemiddelde afstand die de respondenten afleggen 32,1 km. De grootste afstand wordt afgelegd met de trein als hoofdvervoersmiddel (gemiddeld 43,2 km), de kleinste afstand te voet (1,9 km).

Over alle vervoersmiddelen heen is de gemiddelde afstand woon-werkverkeer voor de respondenten 24,9 km, wat een stuk verder is dan 17,4 km in de bevraging van 2020. In 2018 was de gemiddelde woon-werk afstand in de bevraging 21,8 km.

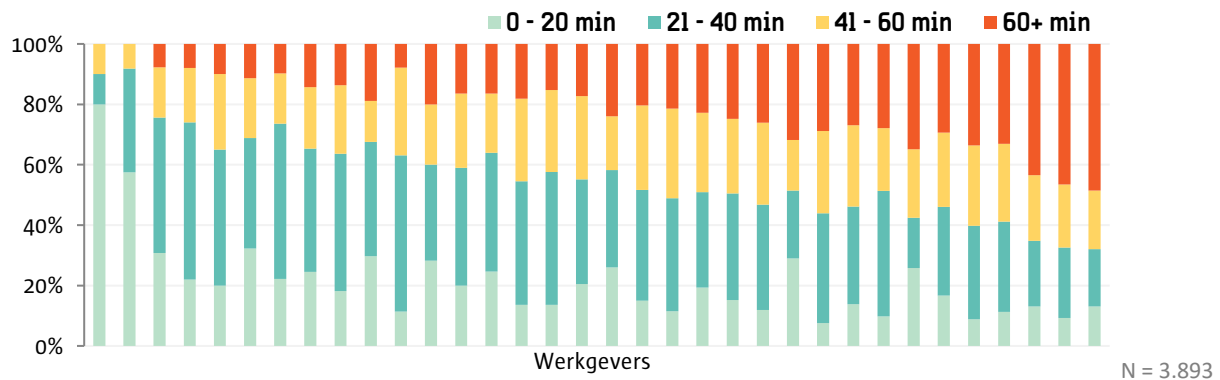
Reistijd

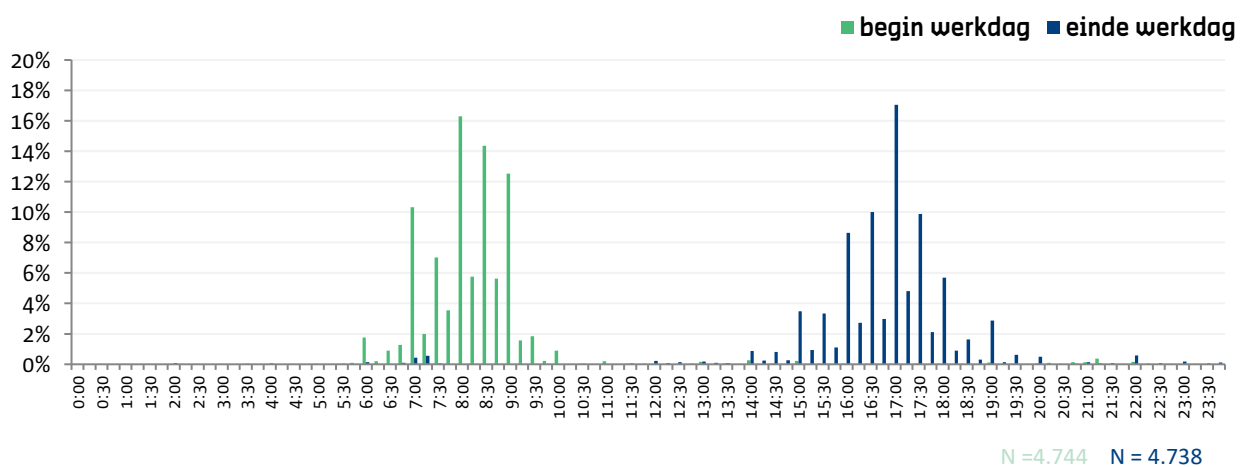
De werknemers werd gevraagd hoe lang ze onderweg zijn naar het werk, zowel heen als terug. De grafiek hierboven toont dat 40,8% van de respondenten binnen het half uur op het werk geraakt. 78,6% doet er maximaal een uur over. In 2020 waren de respondenten sneller op hun werk (50,3% binnen het half uur, 88,9% binnen het uur), maar op dat moment was er omwille van corona nog erg veel telewerk. In 2018 waren de respondenten dan weer iets langer onderweg naar het werk: 34,3% was binnen het half uur op het werk, 74% binnen het uur. De reistijden heen en terug verschillen licht.

Gegroepeerd in 4 relatief evenredige categorieën zijn er ook hier schommelingen per werkgever. De ligging en de bereikbaarheid van een organisatie spelen daarbij natuurlijk een rol, maar ook het werkregime of het type personeel kunnen hier een impact op hebben.

Reistijden woon-werk (heen) per werkgever

Begin en einde werkdag

Binnen de steekproef van de werknemersbevraging loopt het einde van de werkdag meer gespreid dan het begin van de werkdag. 77,4% van de respondenten begint tussen 7u en 9u aan de werkdag, 63,9% stopt tussen 16u en 18u. Daarnaast varieert voor 11% van de respondenten het begin van de werkdag sterk, voor 13,8% geldt dat voor het einde van de werkdag.

MaaS

MaaS, of Mobility-as-a-Service, staat voor applicaties die verschillende mobiliteitsoplossingen in één app aanbieden. De eindgebruiker krijgt dan via een MaaS-app toegang tot openbaar vervoer, deelfietsen, -scooters, -auto's en -steps, taxidiensten, DeWaterbus, parkeerfaciliteiten en/of laadinfrastructuur. Van de 34 werkgevers bieden er 2 een MaaS-app aan hun medewerkers. 17% van deze medewerkers maakt (soms) gebruik van deze MaaS-app voor hun woon-werk verkeer.

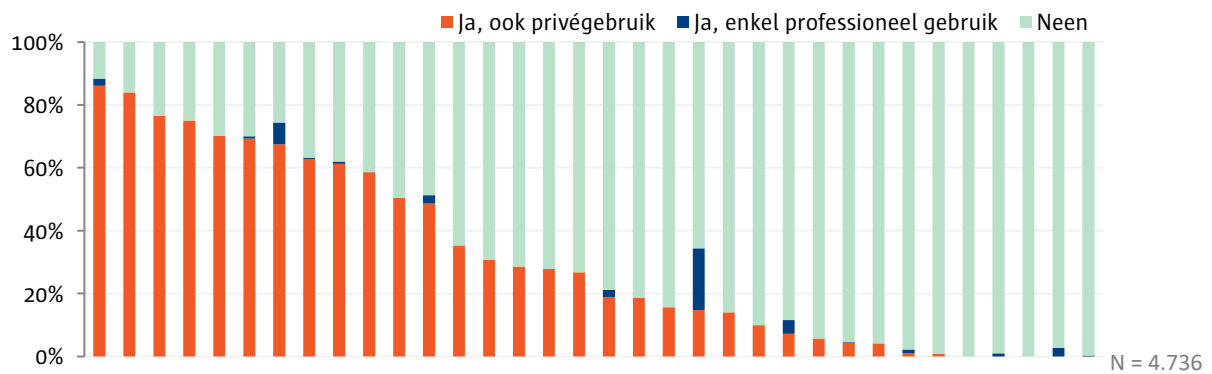
Bedrijfswagens, parkeren en elektrisch rijden

Bedrijfswagens

31,3% van de ondervraagden in onze steekproef heeft een bedrijfswagen ter beschikking die ze ook privé gebruiken, dat is 17,9% meer dan tijdens de bevraging in 2020. Iets meer dan een kwart van hen gebruikt een ander vervoersmiddel dan deze bedrijfswagen voor woon-werk verkeer. Uit de bevraging blijkt dat van de respondenten met een bedrijfswagen (niet enkel voor professioneel gebruik) 45,6% die wagen vaak of geregeld nodig heeft tijdens het werk, 54,4% zelden tot nooit.

Van alle respondenten (niet enkel degenen met een bedrijfswagen) heeft 75,3% zelden of nooit een wagen nodig tijdens het werk.

Bedrijfswagens per werkgever

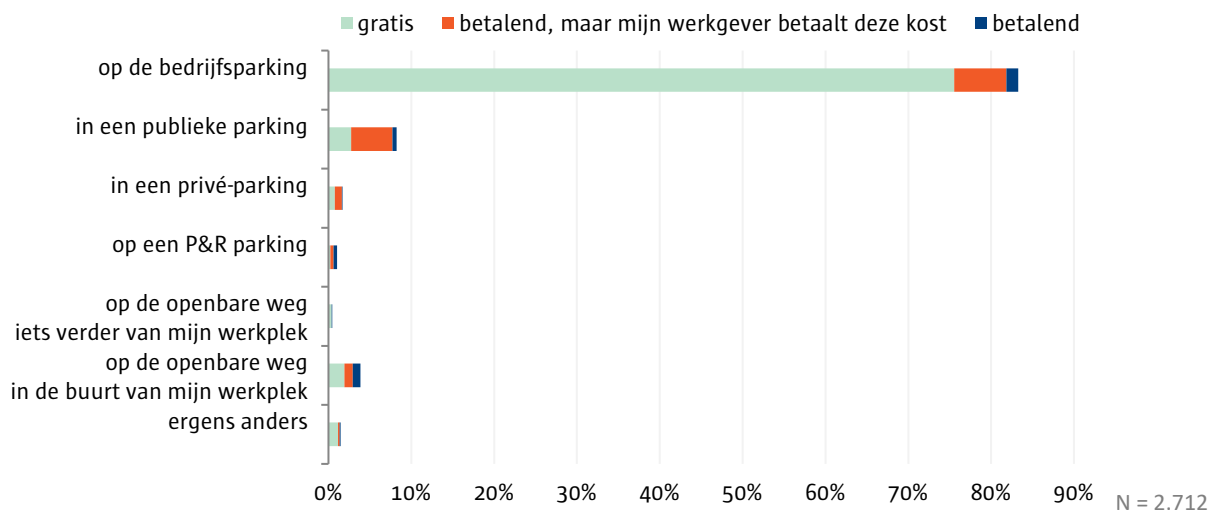

Parkeren

83,3% van de respondenten kan gewoon op de bedrijfsparking parkeren. Dat is 15,5% meer dan tijdens de bevraging in 2020. 82,7% parkeert op een gratis parkeerplaats. Voor nog eens 13,8% betaalt de werkgever de kosten voor het parkeren.

6,3% van de respondenten die (soms) met de wagen komen, geven aan dat ze vaak tot (bijna) altijd problemen hebben om een parkeerplek te vinden. Voor de overige 93,7% stelt dit probleem zich veel minder tot zelfs nooit. Het feit dat parkeren voor de respondenten zo laagdrempelig beschikbaar is motiveert mogelijks minder om alternatieven voor de wagen te gebruiken.

Waar parkeer je je wagen het vaakst wanneer je deze gebruikt voor je woon-werk verkeer?

Tussen de deelnemende werkgevers in de steekproef zijn er duidelijke verschillen, maar de overblijvende substeekproeven van de werkgevers zijn te klein om correcte analyses over te kunnen maken.

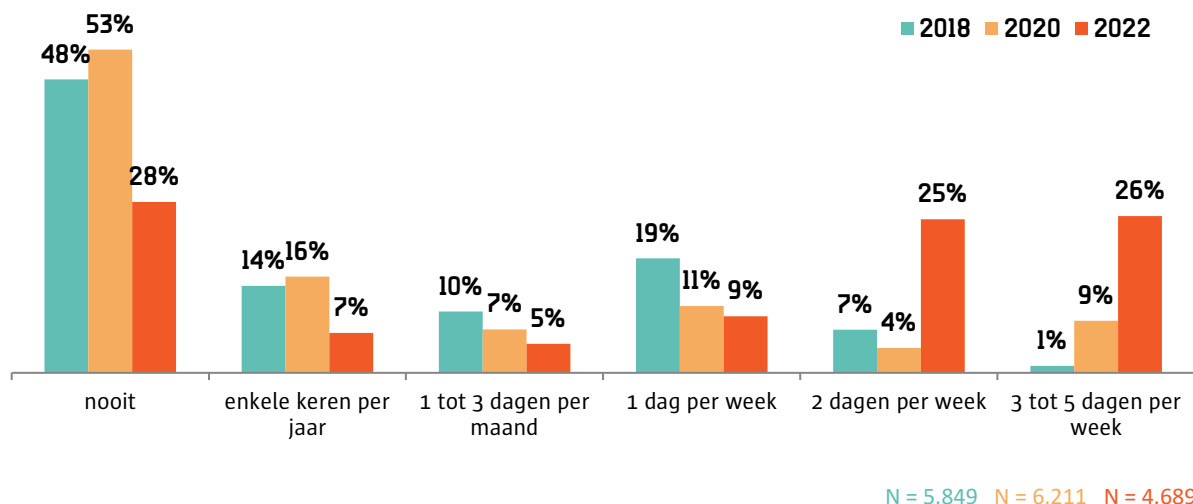
Elektrisch rijden

Elektrische wagens worden steeds populairder. De bevraging van 2022 peilde voor de eerste keer naar het gebruik van volledig elektrische wagens. Daaruit blijkt dat momenteel 5,1% van de gebruikte wagens voor woon-werk verkeer volledig elektrisch is. De meerderheid hiervan (88%) is een bedrijfswagen.

4. Thuiswerk

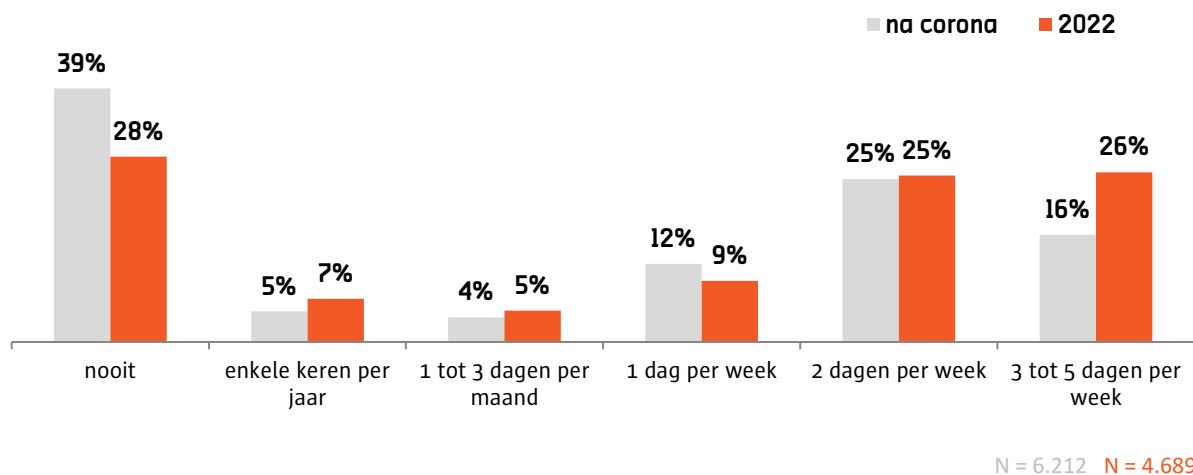
Thuiswerk is sinds 2020 goed ingeburgerd bij de meeste werkgevers. Dit hoofdstuk gaat na of dit ook terug te vinden is in de bevraging. Ook de relatie tussen thuiswerken en de manier van verplaatsen wordt uitgediept.

Thuiswerk

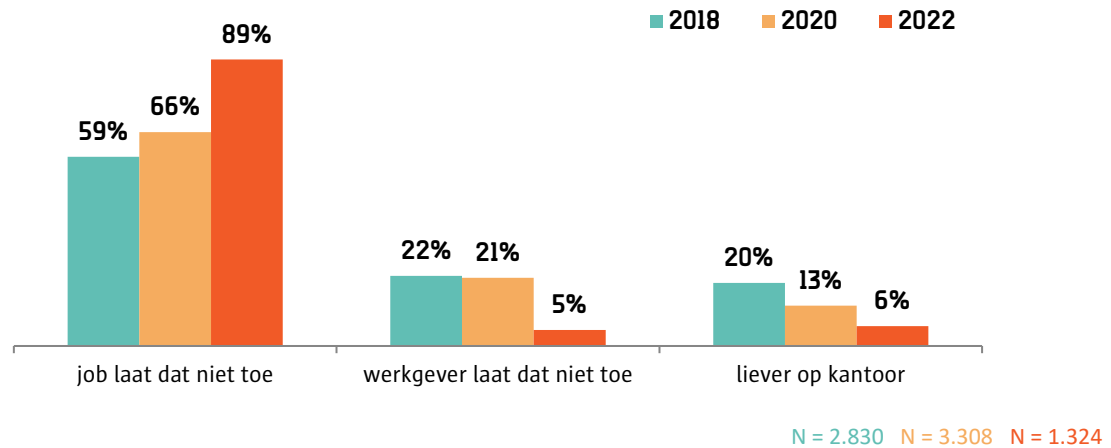
Zoals verwacht is thuiswerken sinds corona spectaculair gestegen. 60,5% van de respondenten werkt in 2022 minstens 1 dag per week thuis. 18,4% werkt 3 dagen per week thuis, 4,8% 4 dagen en 2,4% zelfs voltijds. Ter info: de bevraging in de periode september-december 2020 peilde niet naar de omstandigheden tijdens de lockdowns omdat dit geen realistische situatie weergeeft. Ze bevroeg de toestand vóór corona en peilde naar de verwachtingen na corona.

Verwachting thuiswerk na corona

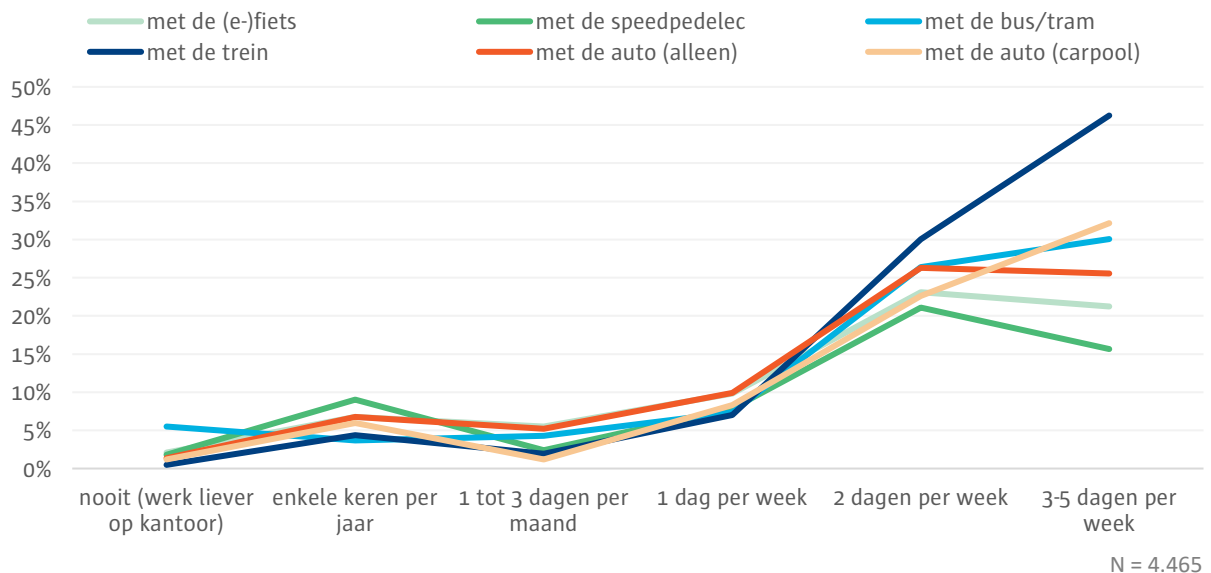
Bij 22 werkgevers liep de bevraging zowel in 2020 als in 2022, waardoor binnen deze groep goed gekeken kan worden of de verwachtingen die de respondenten hadden over thuiswerk na corona overeenstemmen met de realiteit in 2022. Daaruit blijkt dat het thuiswerk nog beter is ingeburgerd dan in 2020 verwacht werd.

Redenen geen thuiswerk

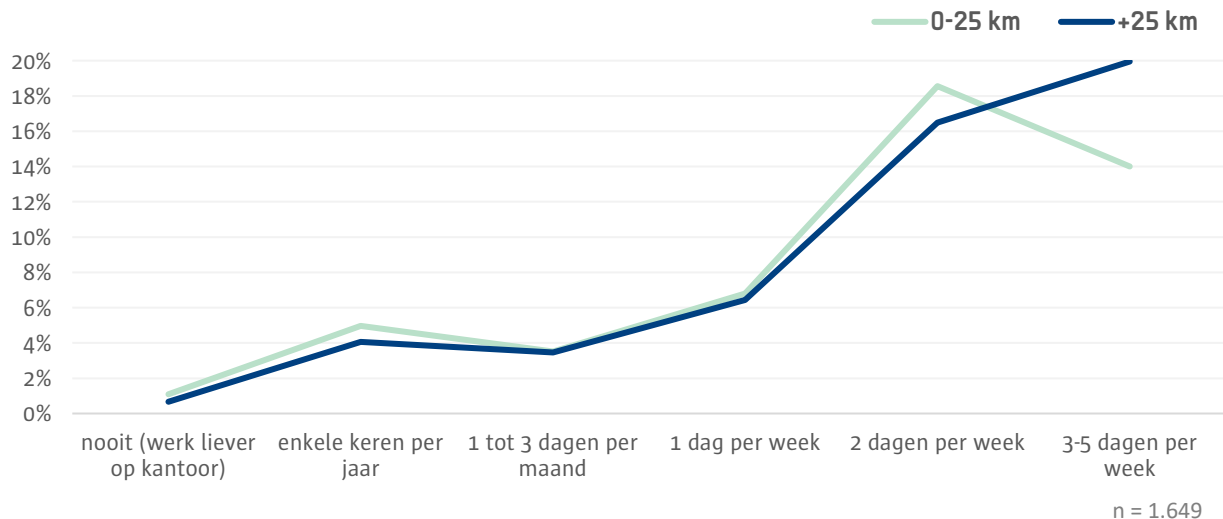
De redenen waarom werknemers niet thuiswerken wijst op dezelfde conclusie; in 88,6% van de gevallen is dat omdat de job of functie het nu eenmaal niet toelaat.

Thuiswerk per hoofdvervoermiddel

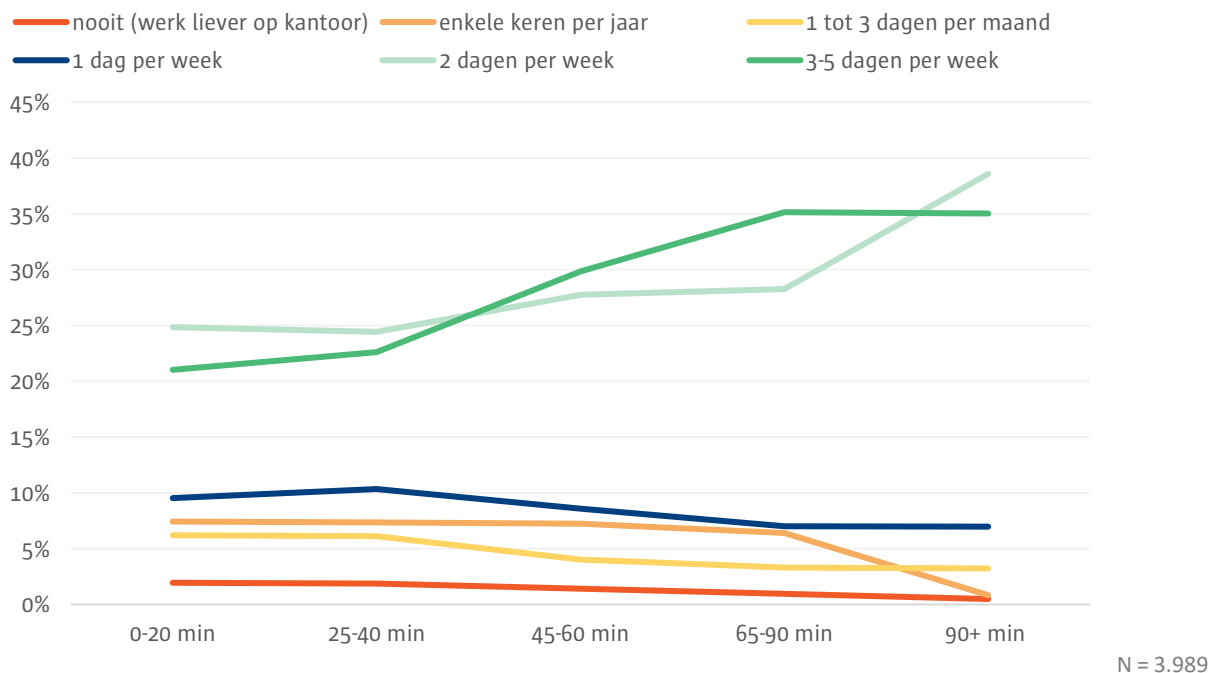
Wanneer er per hoofdvervoermiddel gekeken wordt hoe vaak de respondenten thuiswerken, blijkt dat vooral gebruikers van het openbaar vervoer veel thuiswerken. Treingebruikers springen er sterk bovenuit: 46% van hen werkt 3 tot 5 dagen per week thuis. Ook autogebruikers werken iets vaker thuis. Fietzers (en vooral de speedpedelecs) werken het minst vaak van thuis uit. Respondenten die niet kunnen of mogen thuiswerken zijn hier niet meegenomen.

Thuiswerk bij autogebruikers

Bij autogebruikers blijkt dat wie verder woont gemiddeld meer dagen per week thuiswerkt. Bij de respondenten die binnen de 25 km wonen ligt de piek op gemiddeld 2 dagen thuiswerk per week, bij de autogebruikers die een woon-werkafstand hebben van meer dan 25 km ligt die op 3 dagen of meer.

Thuiswerk per reistijd (heen)

Niet enkel het vervoermiddel, maar zeker ook de reistijd heeft impact op het thuiswerk. Hoe langer de reistijd, hoe vaker de respondenten thuiswerken. Van de groep die meer dan anderhalf uur onderweg is naar het werk, werkt 73,6% minstens 2 dagen per week van thuis uit.

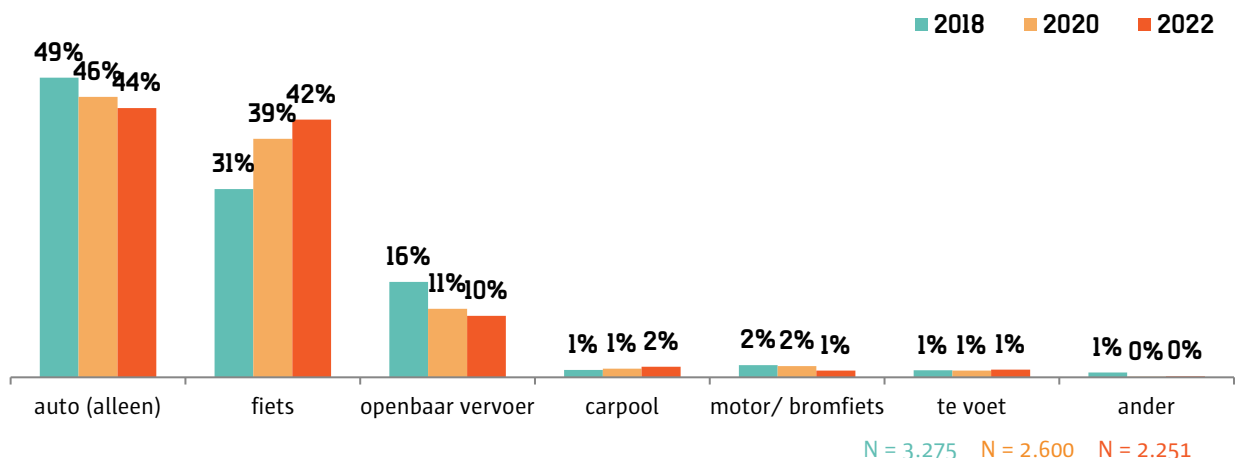
5. Evolutie bij dezelfde werkgevers

Dit hoofdstuk vergelijkt de modal split en het thuiswerk van dezelfde groep werkgevers die meededen aan meerdere bevragingen, om de steekproef zo stabiel mogelijk te maken en een meer correcte vergelijking toe te laten.

13 werkgevers deden mee in 2018, 2020 en 2022

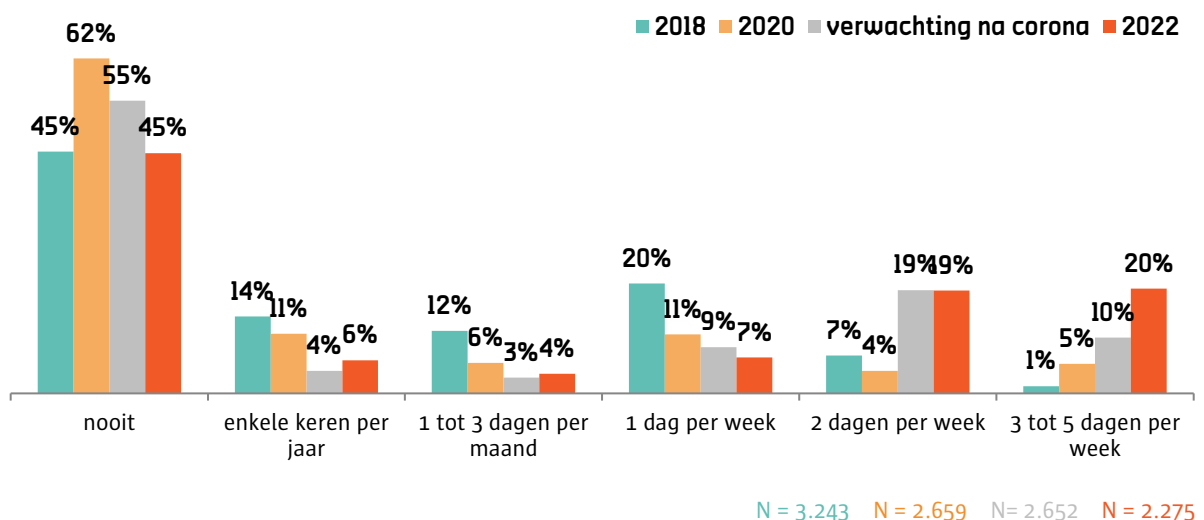
13 werkgevers namen deel aan alle bevragingen: 3M, Argenta Bank en Verzekeringen, Baloise Belgium, Brandweer Zone Antwerpen, CMA CGM Belgium, De Vijver vzw, Indaver, Lantis, Port of Antwerp Bruges, RGF Staffing Belgium, SD Worx, SGS Belgium, Ziekenhuis Netwerk Antwerpen.

Modal split

De modal split van deze groep werkgevers over de drie bevragingen heen toont dat het aandeel autogebruik licht daalt, voornamelijk ten voordele van de fiets dat sterk stijgt. Ook het openbaar vervoer daalt licht, zeker tijdens de bevraging in 2020 die nog sterk beïnvloed was door corona.

Thuiswerk

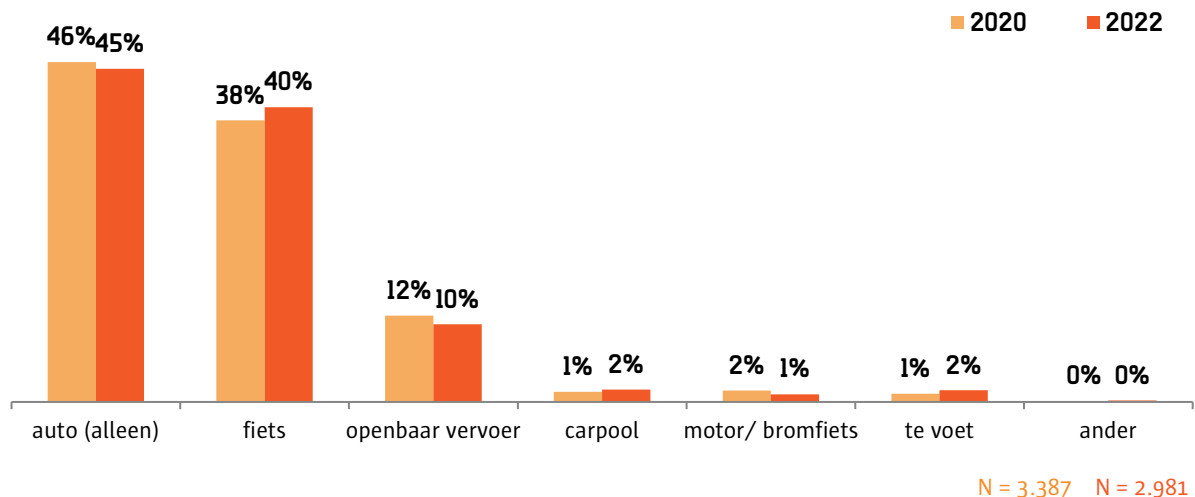
Zoals te verwachten is, stijgt het thuiswerk aanzienlijk sinds corona.

In 2022 werkt bij deze 13 werkgevers 45,5% van de respondenten minstens 1 dag per week thuis. Uit het 4^e hoofdstuk - rond thuiswerk - blijkt dat dit over alle werkgevers heen (inclusief deze groep) met 60,5% een stuk hoger ligt.

22 werkgevers deden mee in 2020 en 2022

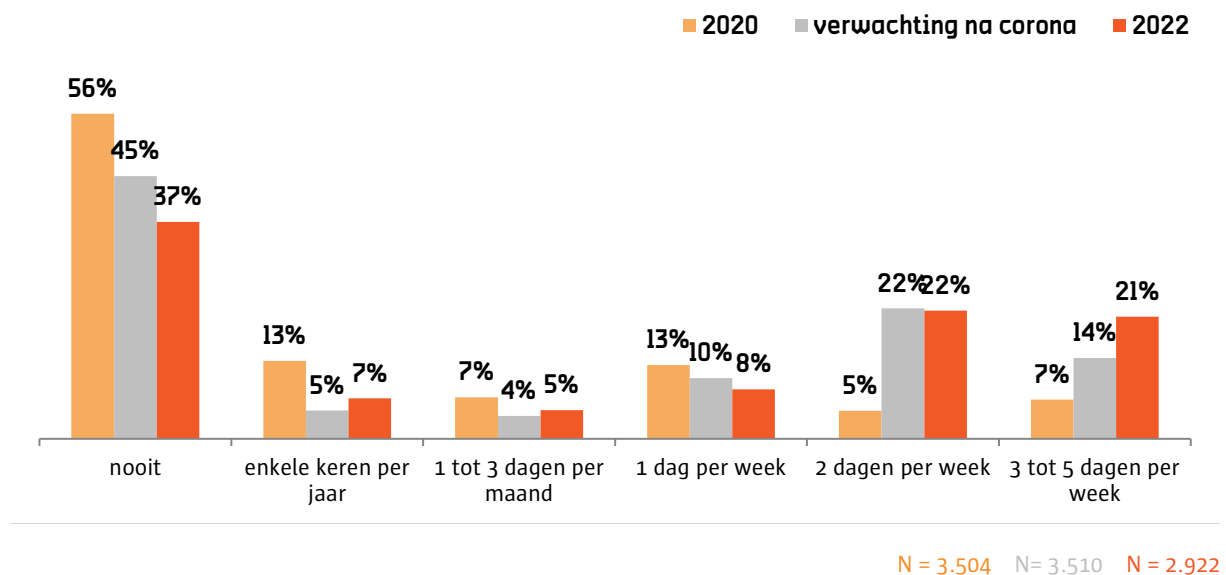
22 werkgevers namen deel aan de laatste 2 bevragingen, in 2020 en 2022: 3M, Agidens, Argenta Bank en Verzekeringen, Baloise Belgium, Bolloré, Brandweer Zone Antwerpen, CMA CGM Belgium, De Vijver vzw, Dematic, FPC Antwerpen, Gemeente Zwijndrecht, Indaver, Lantis, Lokale Politie Zwijndrecht, Port of Antwerp Bruges, PwC, RGF Staffing Belgium, SD Worx, SGS Belgium, Universiteit Antwerpen, VF en Ziekenhuis Netwerk Antwerpen.

Modal split

De modal split van deze groep werkgevers over de bevragingen heen toont ook hier een lichte daling van het autogebruik, alweer ten voordele van de fiets. Het openbaar vervoer kent een lichte daling.

Thuiswerk

Ook binnen deze groep werkgevers wordt in 2022 minder thuisgewerkt dan binnen de totale populatie (50% van de respondenten werkt minstens 1 dag per week thuis, versus 60,5% in de totale populatie).

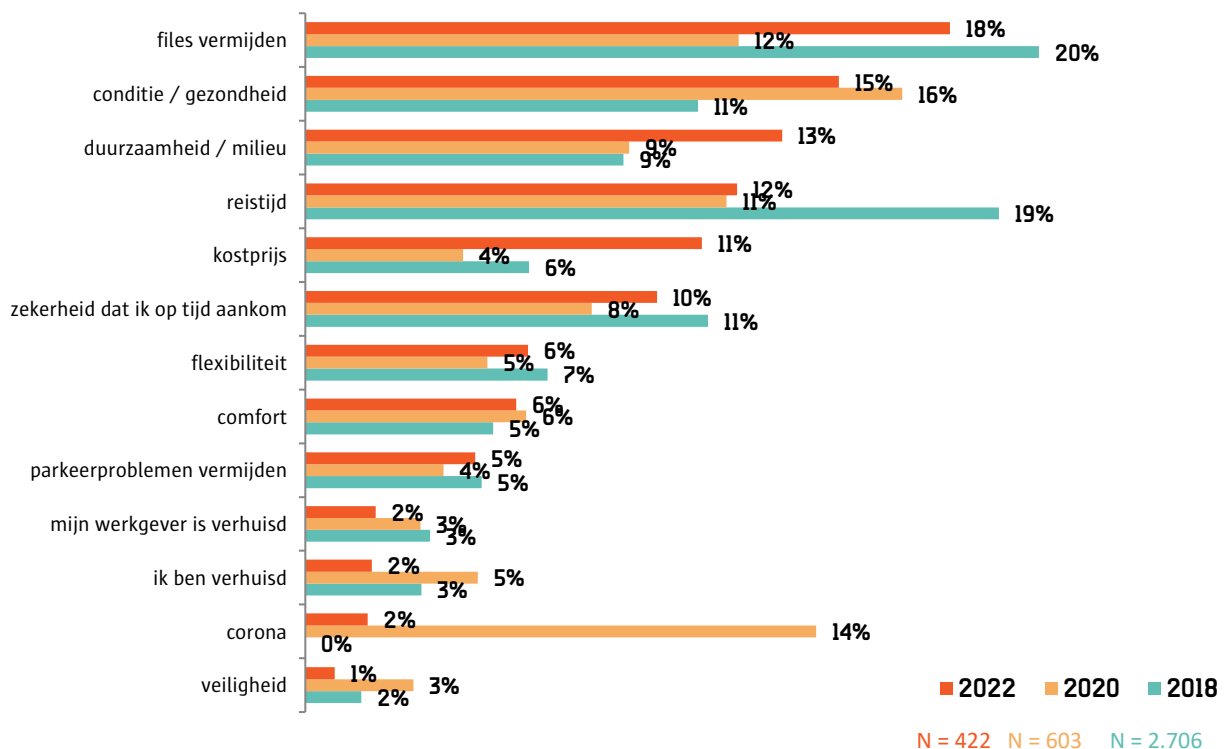
6. Potentieel

Dit hoofdstuk onderzoekt welk potentieel er nog is om de huidige autogebruikers te laten overstappen. Er wordt gekeken naar de beweegredenen van overstappers en bekeken welke autogebruikers aangaven in de toekomst een overstap naar alternatieven te overwegen.

Beweegredenen

Woon-werk verkeer is gewoontegedrag en daardoor vaak moeilijk aan te passen. Het is daarom interessant om te kijken wat de beweegreden was van de respondenten die het afgelopen jaar hun verplaatsingsgedrag hebben aangepast. Dit was het geval bij 10,1% van de deelnemers. Aan hen werd gevraagd om welke redenen zij hun gedrag hebben veranderd, waarbij ze verschillende antwoorden konden aanduiden in volgorde van belangrijkheid.

Redenen ander verplaatsingsgedrag

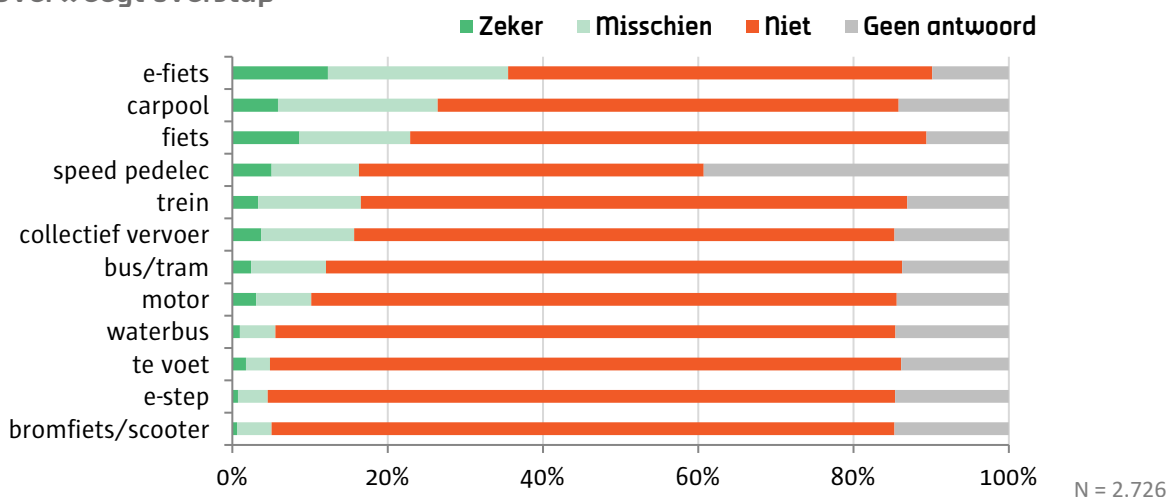

De meerderheid gaf aan dit in eerste instantie te doen om files te vermijden. Daarnaast bleken ook “conditie / gezondheid” en, voor de eerste keer in de top 3, “duurzaamheid / milieu” belangrijke motivaties. Als werkgever inzetten op deze drijfveren kan daarom een extra duwtje in de rug geven voor medewerkers die vandaag de dag misschien nog twijfelen. In 2020 stond “conditie / gezondheid” op plaats 1, gevolgd door “corona”. In 2018 waren files vermijden en reistijd nog met voorsprong de belangrijkste redenen.

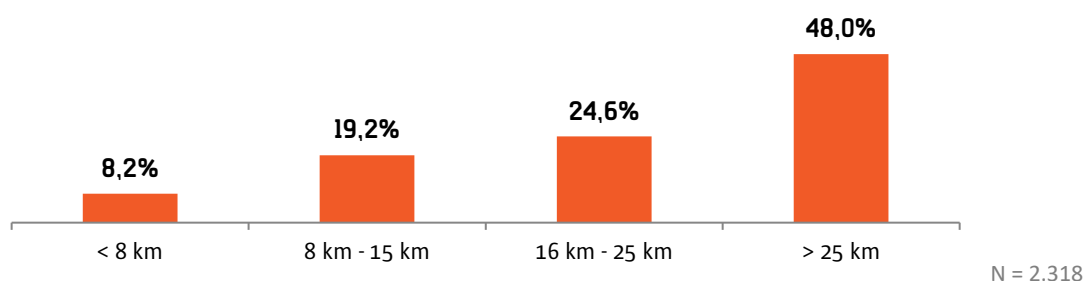
Overstappen?

Wanneer autogebruikers gevraagd wordt naar welk vervoermiddel ze zouden overwegen over te stappen, komt de elektrische fiets als winnaar uit de bus. Daarnaast blijkt ook dat veel autogebruikers nog wel wat extra aanmoediging kunnen gebruiken.

Overweegt overstap

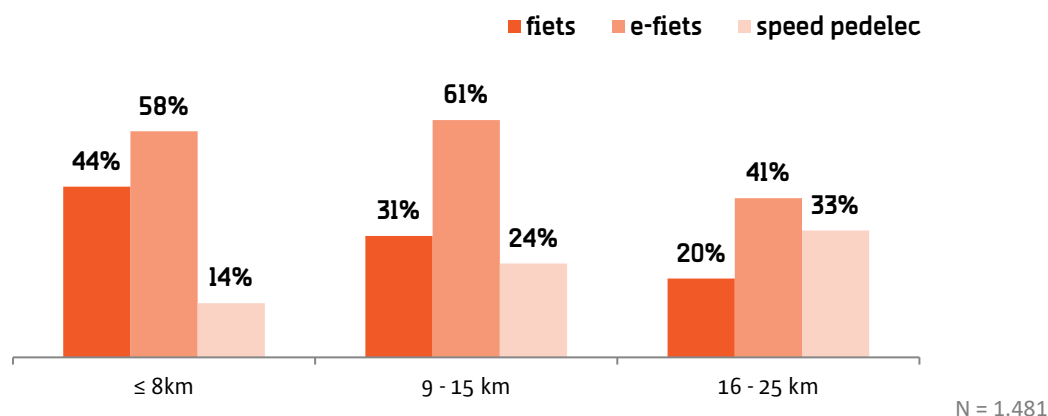
Woon-werk afstand autogebruikers

Niet alle autogebruikers hebben dezelfde alternatieven. Woon-werkafstand is hier een belangrijke factor. 8,2% van de autogebruikers (carpool niet meegerekend) doet een woon-werkverplaatsing van minder dan 8 kilometer, een afstand die in principe kan afgelegd worden met de fiets. 19,2% legt tussen 8 en 15 kilometer af, een afstand waarvoor de elektrische fiets een oplossing kan zijn. De gemiddelde afstand die respondenten afleggen met een speed pedelec is 24,1 kilometer. 24,6% van de autogebruikers heeft een woon-werkafstand tussen 16 en 25 kilometer. Opgeteld hebben zo 52% van de autogebruikers wat afstand betreft de mogelijkheid om over te stappen op de fiets

De grafiek hieronder toont dat autogebruikers die op een fietsbare afstand wonen inderdaad meer geneigd zijn een overstap naar vooral de elektrische fiets (misschien of zeker) te overwegen.

Overweegt overstap (fietsafstand)

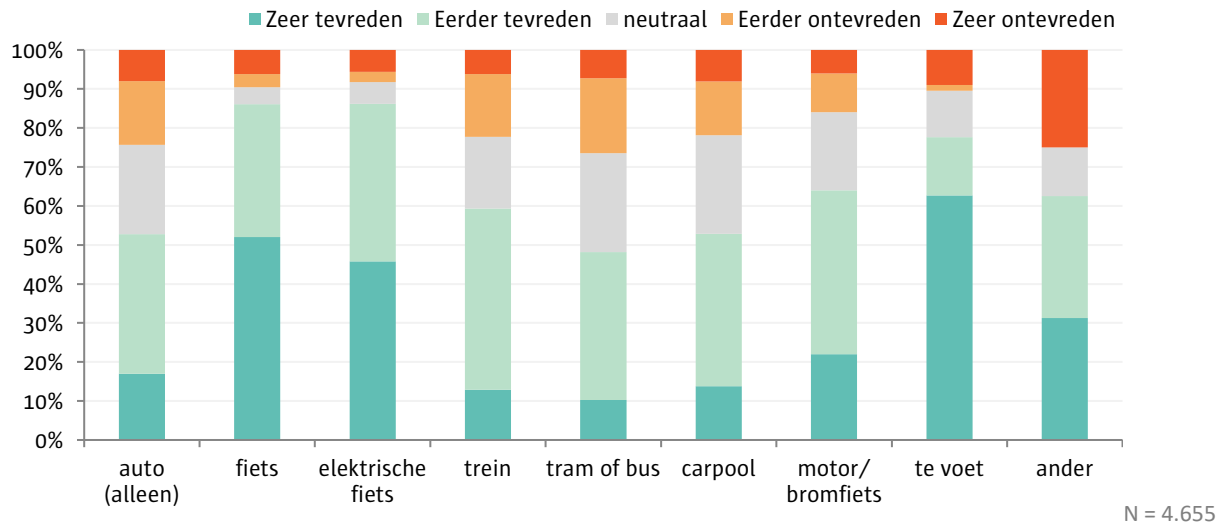

Bij deze vraag konden de respondenten verschillende mogelijkheden selecteren, waardoor ze in bovenstaande grafiek in verschillende categorieën tegelijk kunnen vallen wat betreft het type fiets dat ze overwegen.

Tevredenheid

Overstappen naar de fiets loont. De grafiek hieronder toont dat fietsers het meest tevreden zijn over hun verplaatsing, op de voet gevolgd door respondenten die zich te voet verplaatsen.

Tevredenheid per hoofvervoermiddel

Thuiswerk

Ook blijven inzetten op thuiswerk of telewerk biedt extra potentieel voor een betere mobiliteit, zeker voor wie verder van het werk woont of minder alternatieven heeft.

Samenwerking Slim naar Antwerpen

60,6% van de deelnemers geeft aan te weten dat hun werkgever samenwerkt met Slim naar Antwerpen. Mogelijk zit dus ook daar nog wat potentieel voor een extra duwtje. Extra inzetten op zichtbaarheid kan niet enkel de kennis over het bestaan van Slim naar Antwerpen vergroten, maar ook de deelname van het aantal werknemers aan acties en onderzoeken doen toenemen.

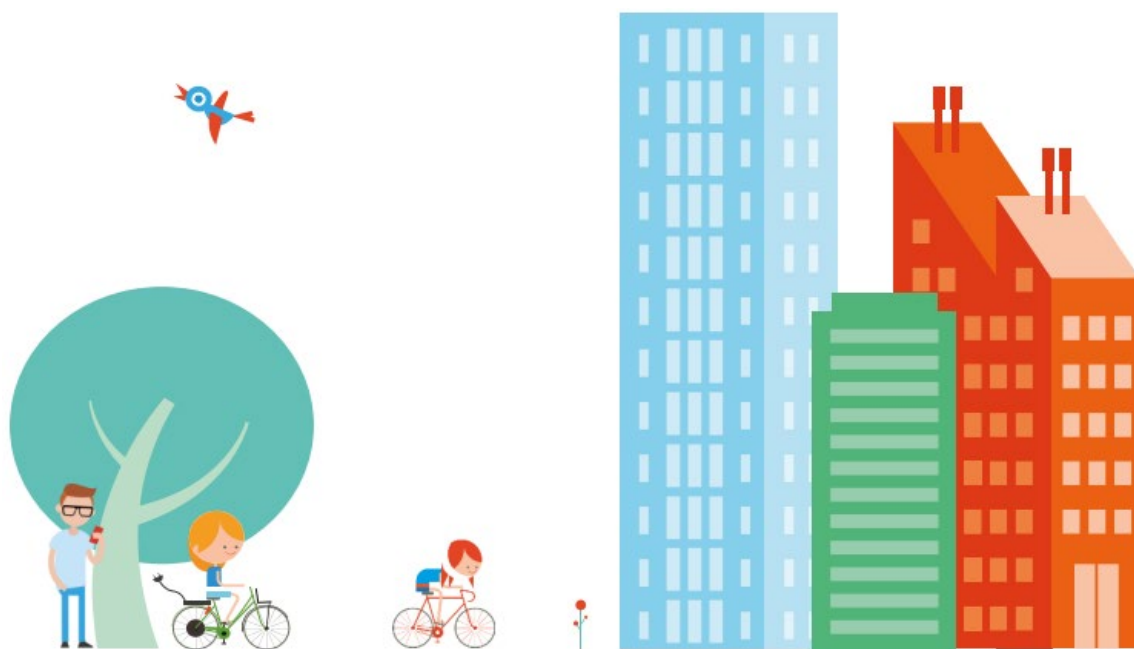
7. Conclusie

Hoewel de resultaten van de laatste bevraging een autoaandeel tonen van net geen 50%, zien we toch dat bij bedrijven die op lange termijn gemonitord worden er een lichte vermindering zit in het autogebruik en een sterke stijging van fiets.

Als gevolg van de coronapandemie hebben veel bedrijven en hun werknemers de voordelen van thuiswerken ontdekt: 6 op 10 werkt minstens 1 dag per week van thuis uit. Het thuiswerken is een duidelijke blijver in veel organisaties.

De bevraging toont verder aan dat respondenten vooral kunnen overtuigd worden om een overstap te maken richting elektrische fiets. Van de respondenten die het afgelopen jaar de overstap naar een ander vervoermiddel hebben gemaakt, zien we dat zaken zoals files vermijden, conditie en gezondheid, maar ook het milieu en de algemene aandacht voor duurzaamheid een duidelijke rol spelen.

De bevraging toont een aantal interessante resultaten, met positieve trends maar ook aandachtspunten. Vanuit de werkgeversaanpak van Slim naar Antwerpen wordt hier actief op in gezet door steeds kritisch het aanbod in de ondersteuning tegen het licht te houden en in te spelen op de behoeftes van de Antwerpse werknemers en werkgevers in een aanpak op maat en vertrekkend vanuit eigen expertise en ervaring, maar ook door terug te vallen op de goede voorbeelden die in Antwerpse context reeds aanwezig zijn.

www.slimnaarantwerpen.be

bereikbaarheidsmanagers@slimnaarantwerpen.be

In samenwerking met

Bijlage: Vragenlijst

Jouw werkgever is één van de aangesloten werkgevers bij Slim naar Antwerpen. Dit wil zeggen dat je werkgever mee de schouders zet onder een betere mobiliteit in en rond stad Antwerpen. Om het effect van alle activiteiten in kaart te brengen, doet Slim naar Antwerpen om de twee jaar een werknemersbevraging.

Hartelijk dank voor uw deelname!

Wat is de postcode van de werkplek waar je meestal werkt (thuiswerk niet meegerekend)?

☐ Antwerpen 2000	☐ Deurne 2100
☐ Antwerpen 2018	☐ Ekeren 2180
☐ Antwerpen 2020	☐ Hoboken 2660
☐ Antwerpen 2030	☐ Kallo 9130
☐ Antwerpen 2050	☐ Lillo 2040
☐ Antwerpen 2060	☐ Merksem 2170
☐ Berchem 2600	☐ Wilrijk 2610
☐ Berendrecht 2040	☐ Zandvliet 2040
☐ Borgerhout 2140	☐ Zwijndrecht 2070
☐ Brasschaat 2930	☐ Andere:

Werk je voltijds of deeltijds?

- ☐ ik werk voltijds
- ☐ ik werk (ongeveer) 80% of 4 dagen op 5
- ☐ Ik werk (ongeveer) 60% of 3 dagen op 5
- ☐ Ik werk halftijds
- ☐ Ik werk (ongeveer) 40% of 2 dagen op 5
- ☐ Ik werk (ongeveer) 20% of één dag per week

Wat is de beste omschrijving voor je dagelijkse activiteit of uw beroep?

- ☐ arbeider
- ☐ bediende
- ☐ ambtenaar (statutair of contractueel)
- ☐ onderwijzend personeel
- ☐ kader of manager
- ☐ vrij beroep (advocaat, dokter,...)
- ☐ zelfstandige
- ☐ ik werk momenteel niet (technisch werkloos, tijdskrediet, verlofstelsel,...)

Dien je op vaste uren te werken of heb je een flexibel uurrooster?

- ☐ vaste uren
- ☐ glijtijd en stamtijd (stamtijd = een verplicht uiterlijk beginuur en een verplicht vroegst mogelijk einduur)
- ☐ flexibele uren
- ☐ vaste ploegen of shiften
- ☐ variabele ploegen of shiften
- ☐ ik heb een andere uurregeling, namelijk:

Hoe laat begint je werkdag meestal?

- ☐ dit varieert sterk
- ☐ 00:00

- ☐ 00:15
- ☐ 00:30
- ☐ 00:45
- ☐ 01:00
- ☐ ...
- ☐ 23:45

Hoe laat eindigt je werkdag meestal?

- ☐ dit varieert sterk
- ☐ 00:00
- ☐ 00:30
- ☐ 00:45
- ☐ 01:00
- ☐ ...
- ☐ 23:15

Werkte je het afgelopen jaar soms thuis?

☐ (bijna) dagelijks	☐ enkele keren per jaar
☐ 4 dagen per week	☐ nooit, het mag wel maar ik werk liever op kantoor
☐ 3 dagen per week	☐ nooit, mijn job laat dat niet toe
☐ 2 dagen per week	☐ nooit, het mag niet van mijn werkgever
☐ 1 dag per week	☐ opmerking:
☐ 1 tot 3 dagen per maand	
☐ minder dan 1 tot 3 dagen per maand	

Hoe vaak verplaatste je je in september op elk van volgende wijzen voor uw woon-werkverkeer?

Duid voor elk van de opties de frequentie aan ook al legde je maar een deel (minimum 200 meter) van het traject met dit vervoersmiddel af

	Nooit	Zelden	Af en toe	Regelmatig	Zeer vaak / altijd
te voet					
fiets					
elektrische fiets (tot 25km/u)					
speed pedelec (tot 45km/u)					
bromfiets					
motor					
elektrische step					
tram of bus					
trein					
auto (alleen)					
auto (carpool)					
DeWaterbus					
collectief vervoer door werkgever					
op een andere manier					

Werkte je een jaar geleden, in september 2021 voor dezelfde werkgever?

- ☐ ja
- ☐ neen

Verplaatste je je in september 2021 op dezelfde wijze als dit jaar?

- ☐ ja, de manier waarop ik naar mijn werk ga is nog steeds hetzelfde

- neen, de manier waarop ik naar mijn werk ga is veranderd ten opzicht van vorig jaar

Hoe vaak verplaatste je je in september 2021 op elk van volgende wijzen voor uw woon-werkverkeer?

Duid voor elk van de opties de frequentie aan ook al legde je maar een deel (minimum 200 meter) van het traject met dit vervoersmiddel af

	Nooit	Zelden	Af en toe	Regelmatig	Zeer vaak / altijd
te voet					
fiets					
elektrische fiets (tot 25km/u)					
speed pedelec (tot 45km/u)					
bromfiets					
motor					
elektrische step					
tram of bus					
trein					
auto (alleen)					
auto (carpool)					
DeWaterbus					
collectief vervoer door werkgever					
op een andere manier					

Wat was je motivatie om je op een andere manier te verplaatsen voor je woon-werkverkeer?

Geef minstens 1 en maximum 5 redenen een volgnummer van 1 (belangrijkste) tot 5 (minst belangrijke).

- ☐ kostprijs
- ☐ comfort
- ☐ reistijd
- ☐ zekerheid dat ik op tijd aankom
- ☐ duurzaamheid / milieu
- ☐ files vermijden
- ☐ flexibiliteit
- ☐ conditie / gezondheid
- ☐ parkeerproblemen vermijden
- ☐ veiligheid
- ☐ corona
- ☐ ik ben verhuisd
- ☐ mijn werkgever is verhuisd

Beschrijf je meest gebruikte traject* van het afgelopen jaar naar het werk door in volgorde van gebruik (op hetzelfde traject) de vervoersmiddelen te selecteren en er bij benadering het aantal kilometer aan te geven. Afstanden van minder dan 200 meter hoeft je niet aan te duiden.

**Met traject bedoelen we de volledige verplaatsing van aan de voordeur thuis tot aan de werkplek gefocusst op de vervoersmiddelen die je hierbij gebruikt en niet de route op zich. Dit is een enkel traject, niet heen- en terug.*

Lijst van mogelijke vervoermiddelen om het traject uit samen te stellen		
te voet	met de scooter of bromfiets	met de auto (alleen)
met de fiets	met de deelscooter	met de auto (carpool)
met de e-fiets (tot 25km/u)	met de motor	met de deelauto
met de speed pedelec (tot 45 km/u)	met de bus	met de fietsbus
met de deelfiets	met de tram	met DeWaterbus
met de e-step	met de trein	met collectief vervoer vanuit werkgever
Met de deelstep	met de segway/monowheel/...	

Hoe vaak gebruikt je deze (combinatie van) vervoersmiddel(len) op je traject heen?

- ☐ dat is altijd mijn traject naar het werk
- ☐ dat is meestal mijn traject naar het werk
- ☐ mijn traject naar het werk varieert vrij sterk

Je volgt regelmatig een ander traject, wat is hiervoor de reden?

Kies alle voor jou geldende mogelijkheden:

- ☐ kinderen wegbrengen of ophalen
- ☐ het weer of seizoen
- ☐ extra tussenstop voor of na het werk (bv naar de winkel, voor een hobby,...)
- ☐ andere werkplek
- ☐ dienstverplaatsingen (bv bezoek aan klanten of zakenrelaties)
- ☐ om een andere reden:

Maak je soms gebruik van een combimobiliteits- (of MaaS) app voor het plannen en/of boeken van je woon-werk verplaatsingen?

- ☐ ja
- ☐ neen

Welke combimobiliteits- (of MaaS) app gebruik je?

- ☐ Skipr
- ☐ Olympus
- ☐ KBC Mobile
- ☐ Whim
- ☐ Andere welke?

Hoe vaak gebruik je combimobiliteits- (of MaaS) app voor het plannen en/of boeken van je woon-werk verplaatsingen?

- ☐ dagelijks
- ☐ meer dan 2 keer wekelijks
- ☐ wekelijks
- ☐ meer dan 2 keer maandelijks
- ☐ maandelijks
- ☐ af en toe

Hoe groot is -ongeveer- de afstand van thuis naar je werk (enkele reis, van deur tot deur)?

- ☐ minder dan 1 kilometer
- ☐ 1 kilometer
- ☐ 2 kilometer
- ☐ ...
- ☐ 150 kilometer
- ☐ meer dan 150 kilometer

Hoe lang ben je gemiddeld onderweg voor de heenreis?

Gelieve een inschatting te maken van een gemiddelde enkele reis, deur tot deur.

__u__min

Hoe lang ben je gemiddeld onderweg voor de terugreis?

Gelieve een inschatting te maken van een gemiddelde enkele reis, deur tot deur.

__u__min

Hoe tevreden ben je over de manier waarop je naar je werk gaat?

- ☐ zeer ontevreden
- ☐ eerder ontevreden
- ☐ noch tevreden, noch ontevreden
- ☐ eerder tevreden
- ☐ zeer tevreden

Heb je een bedrijfswagen?

- ☐ ja, (ook) voor privégebruik
- ☐ ja, enkel voor professioneel gebruik
- ☐ neen

De wagen die ik gebruik voor mijn woon-werkverkeer is:

Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ een privéwagen
- ☐ een bedrijfswagen
- ☐ een 100% elektrische wagen

Waar parkeer je je wagen het vaakst wanneer je deze gebruikt voor uw woon-werk verkeer?

- ☐ op de bedrijfsparking
- ☐ op de openbare weg in de buurt van mijn werkplek
- ☐ op de openbare weg iets verder van mijn werkplek
- ☐ op een P&R parking
- ☐ in een privé-parking
- ☐ in een publieke parking
- ☐ ander:

Is deze parkeerplek gratis of betalend?

- ☐ gratis
- ☐ betalend
- ☐ betalend, maar mijn werkgever betaalt deze kost

Hoe vaak ondervind je gewoonlijk moeilijkheden om voor je woon-werk verkeer een parkeerplaats te vinden?

- ☐ bijna altijd
- ☐ vaak
- ☐ af en toe
- ☐ zelden of nooit

Hoe vaak heb je gewoonlijk een auto nodig tijdens je werk?

- ☐ (heel) vaak
- ☐ geregeld
- ☐ zelden
- ☐ nooit

In welke mate overweeg je om (een deel) van je woon-werkverkeer dat je nu aflegt met de wagen in te ruilen voor deze vervoerswijzen?

	Zeker	Misschien	Niet
te voet			
fiets			
elektrische fiets (tot 25km/u)			
speed pedelec (tot 45km/u)			
motor			
bromfiets/scooter			
elektrische step			
tram of bus			
trein			
auto (carpool)			
DeWaterbus			
collectief vervoer door werkgever			

Wist je dat je bedrijf samenwerkt met "Slim naar Antwerpen" (of SnA)?

- ☐ ja
- ☐ neen

Je krijgt nu enkele vragen over jezelf. Deze vragen zijn belangrijk voor ons omdat we willen weten of alle mensen hun opinie hebben gegeven: mannen, vrouwen, jongeren en ouderen,... De opinie van de verschillende groepen kan immers anders zijn. Dit is belangrijk voor ons om te weten.

Wij respecteren hierbij je privacy. Alles wat je invult, behandelen wij anoniem. Niemand kan weten wat je hebt geantwoord, behalve jijzelf.

Ben je...

- ☐ man
- ☐ vrouw
- ☐ X

In welk jaar ben je geboren?

- ☐ vòòr 1950
- ☐ 1950
- ☐ ...
- ☐ 2002
- ☐ na 2003

Wat is je postcode?

Vul je antwoord hier in:

Hebt je nog opmerkingen en/of aanvullingen?

Zijn er bijvoorbeeld nog dingen die je werkgever zou kunnen doen of algemene zaken die jouw woon-werk verplaatsing zouden kunnen verbeteren?

Vul je antwoord hier in: